

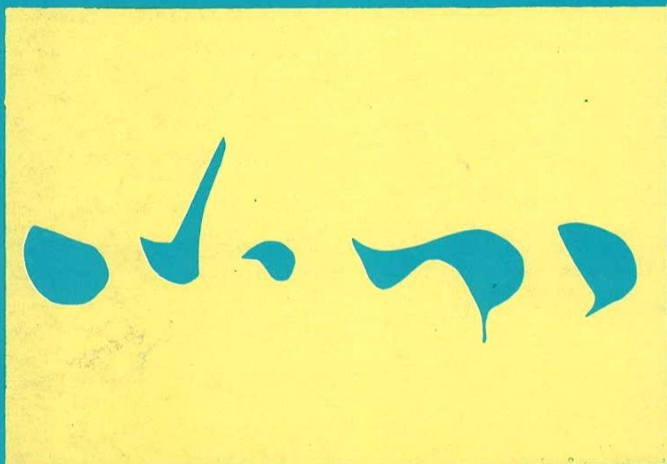
Polja

časopis za kulturu, umetnost i društvena pitanja
novi sad – godina XXXII – cena 150 dinara

april '86 broj 326

u ovom broju:

anđelić • antić • andreevski •
alić • belančić • burić • debeljak •
denegri • donat • dunderski • mire •
jovanović • hubai • marković •
radojković • štambuk • vučkovački

128.

Buhara, Azija, 1971.

Nisam ja svesno sposoban. I moja mudrost nema već naučene puteve. Sve što sam dosad izumeo, izmislio sam baš iz ničega. To je najteži način.

A to sa putevima i njihovim dosezanjem, to je najgora prevara. Put koji nije pogrešan, nije uvek i pravi put.

129.

Split, 1950. Na Gri-pama.

I reče moja misao: ko zna kolika sunca gore od postanka svetlosti za ovaj krhki trenutak zemaljske svečanosti, kad ti prođeš kraj mene i prepoznam svoj lik u tvome oku kao odjek.

Ne uči, nego izmišljaj to što je nezamislivo. Budućnost će dokazati da smo imali pravo.

izdajstvo lirike

pisma i dopisnice sebi

miroslav antić

130.

Šibenik, 1982.

Moja mudrost je obična i liči na dečju igru. I ja je, evo, osluškujem kao svoj pošteno deo radoznalosti ovog ogromnog čovečanstva.

Oni koji u sebi nose velika kretanja i ritmove života, opominju me često da samo malo treba da budem vladar nad stvarima.

Šta znači vlast nad stvarima? Moji su stari govorili: nauči da se vladaš da bi mogao vladati.

131.

Kansas Siti, 1980.

Samo onaj, ko istovremeno vidi iz oba pravca, ima pravo da se pojavi kao svedok.

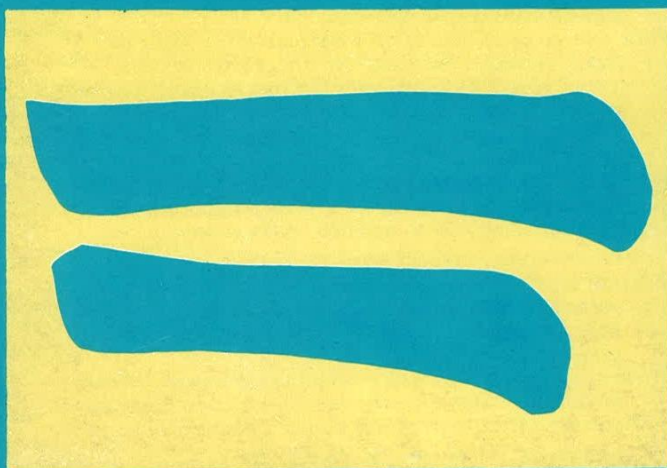
132.

Petrovaradinska tvrđava, 1965.

Disko. U zadimljenoj vodi nesanice sudaraju se staklene boje svetlosti. Iz trbuha im zaudaraju vinogradi i sunčana ostrva.

Ruke, kao sazreli klipovi kukuruza, ispucale na belim bedrima devojačke oluje, pipaju mleko ritmova. Velika iluzija da se obilaze kontineti, a svi u mestu tapkaju.

Kelner, molim ubiti bubnjara na moj račun. Znae li vi, gospodine, da se od Severnog pola do Sidneja svi idiotski drže takta?

133.

Čortanovci, Ljilja i
ja, 1972.

Za jedan ozbiljan i dostojanstven narod, dovoljno je i samo
dvoje.

134.

Vatikan, 1957.

Da li to kroz nas putuje nečija tuđa svetlost, ili samo
osećamo u telu izbezumljeno bežanje svih prostora dok
jure obezglavljeno – mestu?

Bože, zasuci rukave i pomози. Ipak meni nedostaje
nekakva drukčija vrsta boga.

135.

Pariz, 1959.

Je li to kiša, ili bezbroj dece večeras stoji na balkonima
i pljuže? Na ove ulice. Na spomenike od bronzе i
spomenike koji hodaju.

Ko ne veruje, viču odozgo, ko ne veruje, taj neka kupi
kišobran. Mi ovo pljujemo za jedan ljudski vek unapred.

U kraju odakle sam, ljudi se krste i trljaju ruke od
radosti. Što više kiše, kažu, bolje će roditi godina.

136.

Neka kafana, valjda
1972. Zapisano flo-
masterom Ljilji na
ramenu, kad sam je
zaprosio. Da mi su-
tra da da pročitam.

Ukus vetra, koji u drvetu počinje, pepeljasto se u vetru i
završava. Prsak biča, koji u prostorima počinje, tamo
se, raspadnut i završava. Zar ti nisam govorio:
ne počinji u meni?

137.

Otava, 1979.

Šta znači biti uzvišen? To znači biti razglašen i imenovan
spolja, ali u sebi, duboko, biti tajnovit i nečujan,
bezimen, bezobličan, i samom sebi nepoznat.

138.

Budim, 29. novem-
bra 1969.

Daleko je uvek očaravajuća blizina. Blizu, to je uvek
poražavajuće daleko.

139.

Struga, 1975.

Ko je još video oreole iz kojih blede ističe vodenasta,
umorna krv. Ako već hoćeš venac na glavi,
to moraju da budu mišići svetlosti.

140.

Kornatska ostrva,
1964.

Pomešan s lišćem, vetar ima mek i žut glas, kao ona
devojka kojoj sam obećao na stepeništu katedrale, da ću joj
kupiti jedno od ovih 1200 ostrva.

I kupio bih, kako sam bio romantičan, kako sam bio poludeo
tog avgusta, samo da mi je Danilo Grujić na vreme
poslao onaj honorar što sam čekao.

Ta devojka je danas ko zna gde. Majka nečije dece.
I neočešljana. I zgađena na mene i sva ostrva i
sve početničke pesme na svetu.

141.

Pariz, 1960. Nosim u
reveru đurđevak.

Ide tako čovek ulicom Monparnasa da kupi u radnji iza ugla,
kod Inoa, espadrile na rasprodaji i odjednom shvati da je
umro. Neki ga ljudi nešto pitaju i on odgovara.

Zašto da ne? Što je najdivnije, uopšte ga ne hvata panika.
Jedna plavuša, sa kojom ima zakazano u pola šest, čeka na izlazu iz
metroa Edgar Kine. Čovek joj kaže: hajdemo.

Odlaze zatim u njegovu grobnicu u ulici Žolive 2.
Žena se dugo kupa i upotrebljava tri vrste dezodoransa.

Posle toga odjednom više neće da ode iz njegovog života,
jer žene kasno primete ko je već zaista mrtav.

Čovek se smeška. Govori joj na češkom »Maričku Magdonovu«
Petra Bezruča. Kad se stari Magdon iz lova vraćao kući...

U novim espadrilama i okupan kao za sahranu, on pravi od
njene kose venac i stavlja ga na svoj trbuh. Ona to
zove: slovenski šarm.

Pred metroom se rastaju. On kaže: kuće, koje nikada nisu
imale neku naročitu potrebu da se pentraju u visine, i
nebo koje je mnogo puta moralo da sagne glavu i da se
spusti do tih krovova, to je Pariz, zar ne? Ona
ga ljubi u dlan i kaže: razmisliću.

Čovek ostaje sam i polako se privikava na svoju novu, još
uvek neupotrebljenu smrt. Umesto da pređe ulicu do
groblja, nema ni deset koraka, i da neopaženo, bez
parade, mirno legne u neku od boljih grobnica, on
produžuje Ulicom Zadovoljstva u Bobino.

I tu, u svojoj sad već prevelikoj smrti, i dalje umire,
mrljajući za Leom Fere nekakav refren takode umrlag
Borisa Vijana, neka sada već potpuno besmislena četiri
stihia o životu.

142.

Mostar, 1974.

Više me uopšte ne čudi što nebo staje u baricu, a zemlja
u sebe ne staje. U neki komadić sebe.

To me je i naučilo da umem da obuhvatim, ali da pristanem
pritom da i sam budem obuhvaćen. To je ta jedina
umetnost čija je unutrašnjost okrenuta ka spolja.

Ko nauči da želi, taj će me odmah razumeti.

143.

Atelje Duška No-
nina, Petrovara-
dinska tvrđava,
1973.

Boli me ovo lišće što se kravi na usnama. Izgleda: jedem
proleće. Boli me moja sloboda, koja je zarobljena.

Kad ne bi bilo slobode koju toliko nemam, da li bih znao
šta je potreba za slobodom? Šta mi je od to dvoje i
važnije i svetije: sloboda ili potreba.

144.

Beograd, 1953.

Neću da studiram pravo, jer nikad ne bih mogao svetu da
dokažem da li je pravo što si bacila svoje belo dete
pod voz onog proleća.

Ni medicinu, jer nikad ne bih mogao da izlečim male bolesne
jagode što mi se žališ da ti niču na trbuhu. A pisma
sebi uvek ću pisati ovako istinita i ružna kao što je
ova dimljiva restoracija i naše večerašnje poznanstvo.

Guraj me nogom ispod stola, jer svi se mi na ovom svetu
guramo onako kako umemo.

Posle tebe će ostati iste ulice, i deca što uče u školi da
crtaju proleće, i raznosaci novina, i niko neće za
tobom posuti kosu pepelom i poludelo kukati prema
meseću, mada si u sivim očima nosila jedan svet koji je
vredeo više nego svi ratovi, hidrocentrale i zgodici
na berzi i ruletu.

A tako bih voleo, ja, koji sam mrzeo sve kraljeve, da
postaneš noćas kraljica, da te nose po gradskim
trgovima, klanjaju ti se, kliču i pišu stihove o
tvojim očima i tvojoj kosi.

Naterali bismo i lišće, i balerine u prestoničkoj operi i
vašarske vrteške, i svetlosne reklame, da se vrte u
krug kao milioni malih bolesnih slova SOS u svojoj
krvi.

Uzmi svoj prtljag. Voz kreće minut posle ponoći. Nisam ja
ni Arhangel Gavriilo, ni milicionar koji se brine za
putnike. Samo sam pijani pesnik i mahaću dugo za
vozom, jer oboje smo iz iste porodice:
čovečanstva.

145.

Malahov Kurgan,
1979. Ogromna Ru-
sija.

Veliki heroji otišli su u rat sasvim običnim korakom. Mnogi od njih nisu imali priliku čak ni da marširaju. Na rastanku, poljubili su ženu i decu pred kapijom, popuili cigarete, malo počitali, i sa torbom preko ramena i porcijom na opasaču, odvegali se kao na svakodnevni posao – u istoriju.

146.

Mokrin, 1957. U
klupi gde sam ne-
kada bio dak.

Večnost – to vam je kao kad smo bili deca, dragi moj, pa sam među tolikim pametnim dacima, koji su, veliki bože, toliko veliko obećavali, dakle baš ja, najgori, bacio kreu kroz prozor i ekserom u tablu urezao svoje ime.

Eno ga čitam. Tamo je. Sva ostala su izbrisana sunderom.

147.

Ciganski dan, na
ručku sa braćom Iva-
nović, u kući kod
pokojnog Slobod-
dana, Pariz, 1973.

Ima neke zločude opomene u ravnodušnom nicanju trava iz temelja četvorospratnice.

A šta ako jednoga dana zelene stabljike usprave svoje povijene kičme i naporom, koji je u njima vekovima sazrevao, podignu ogromnu zgradurinu na svojim mekim prstima, pa onda, recimo, ispuste?

148.

Snek bar Bate Pežoa,
1985.

Niko da okrpi tvoje neporubljeni nebo južnog avgusta. Gomila neponovljivih meteora, dragocenih a nebrušenih, pada u tvoju čašu. Pojma ti nemaš šta je to nepovratno, moj Antiću.

149.

Petrovaradinska
tvrđava, 1972. sa
orkestrom Janike
Balaža i Zvonkom
Bogdanom. Noć. Za-
vejanismo.

Testament? Pa u redu, moramo napisati i testament: ako me zadese zlo i ne umrem na moru, što sam veći želeo, ako ne budem spušten sa palube niz dasku u naježeni mir okeana, nego umrem na kopnu, što je ogromno poniženje neka mi ne drže govore i na meni se mrtvom vežbaju raštivanom besedništvu.

Neka me do groba isprate Cigani tamburaši, i niko osim njih. Neka mi sviraju onu... znaju to oni koja je.

I kad sam sam, nisam sam, jer imam sebe uz sebe. Zato prezirem one koji to ne shvataju, celoga svog života, pa kad sa sobom u društvu na kraju vide smrt, oni urlaju od samoće.

150.

Mostar, Rondo, sa
Icom Voljevicom,
Perom Zupcem i Mi-
šom Marićem, 1968.

To što šumori vetar, to što žubore vode, to što se osipa lišće, to su boje mog glasa rastvorene u stvarima.

Naše je umeće u tome što uvek nekom drugom pomazemo da ume.

151.

Matica srpska, 1961.

Dok drugi objašnjavaju život, ti mahni rukom i odživi ga.

obliko vanje neizves nog

hagiografija
sa miroslavom antićem

»Kamo sreće da mogu ja samog sebe, celog, da spalim, sem poneke pesme, i da ostanem čist, uspravan i beo.

Estrada me je vukla ka javnim kazivanjima.

Voleo sam da glumatam, i u čitavom jednom delu mog života sam glumatao. Od toga sam ponešto pretvorio i u poeziju. U to ubrajam i moje brakove, doživljene uostalom sa mnogo ljubavi.

I stoga se ja borim za svoju n o v u biografiju. Hoću da budem drugo, drukčiji. Tu moju poeziju je pisao drugi čovek. Ne onaj Antić iz anegdota, iz glupe običnosti«.

● Ipak, ipak, pesnik je uvek i u dijalogu sa bar ponekim od predaka. Kao što su mu i pesme u dijalogu sa nekim ranije napisanim i dobro upamćenim pesmama.

– Naravno. Kad je umirao Veljko Petrović, dobio sam njegov telegram u kome je pisalo da dođem odmah k njemu. Sednem ja na prvi jutarnji autobus iz Novog Sada za Beograd, »Niš ekspres« je imao tad tu liniju, i dođem u Dražerovu ulicu, na Dedinju. Poklonio mi je tad čika Veljko deset knjiga, uz napomenu: pročitajte to, i čuvajte, i neka vam te knjige budu uvek kraj kreveta, nadohvat ruke. Noćas sam spaljivao pisma Nastasijevića, Rastka, Crnjanskog... Prvo sam, zapravo, spaljivao svoje papire, a onda i tuđe. Neka ostane ono što su ti moji prijatelji stvarno napisali, a ne trag o tome šta su sve radili.

Kamo sreće da mogu ja samog sebe, celog, da spalim, sem poneke pesme, i da ostanem čist, uspravan i beo. Estrada me je vukla ka javnim kazivanjima. Voleo sam da glumatam, i u čitavom jednom delu mog života sam glumatao. Od toga sam ponešto pretvorio i u poeziju. U to ubrajam i moje brakove, doživljene uostalom sa mnogo ljubavi.

Lako je pozorištu. Ima predstave, a i zavesa se može spustiti kada reditelj naredi. A piscu ostaje poneka anegdota, nešto rukopisa, neobaveznih pisama. U teatru sve podseća na kraj. Kod pisca – zapravo sve počinje. Povodom Prevera, i posle Prevera, video sam mnogobrojne neprijatne intrige. A za njegov život već niko nije mario. Kada sam po Rusiji putovao sa Ljiljom, i obilazio muzeje (i Čehova i Puškina, sve mi se činilo da je ta podrobnost, i banalnost činjenica uostalom, nastojala da se oni spuste jako nisko. I stoga se ja borim za svoju n o v u biografiju.

Hoću da budem drugo, drukčiji. Tu moju poeziju je pisao drugi čovek. Ne onaj Antić iz anegdota, iz glupe običnosti.

● Tvoj zavičaj, Vojvodina, kao da je, po pravilu i u kontinuitetu, imala pesnika koji je (postajao bard. Takav je, recimo, u jednom trenutku, bio Veljko Petrović...)

– Ja nisam umeo da govorim u množini. Vuk sam, samotnjak. Ne govorim u ime grupe. A i ne snalazim se u njoj. Lutalica sam. I mornar bez kompasa. U međuvremenu, sećam se, Crnjanski je naširoko raspravljao o Ilanči koja je bila njegov nabedeni zavičaj.

● A ponoviću, govorio je i kako je zavičaj ono šta izaberemo.

– Zavičaj je ono u šta se upregnem. To je j Mokrin. A ja sam bio nasamaren, osamaren, imam am i dizgine. Čovek, ustvari, vuče